

komme Afholdsforeningernes Forbring, idet Staten da havde Monopol paa hele Handelen, koncentrerede den paa forskellige Steder, og der var derved, uden at man i mindste Maade forhøjer Prisen paa Brændevin, skabt Staten en meget rigelig Indtægt. Nu kan det jo være, at dette her liggende Forslag fra Ministeriets Side er en Fælde, der er lagt for Brænderierne, og at Ministeren, saa snart vi have faaet Skatten, vil sige: Nu ekspropriere vi, og saa tage vi Rettifikationerne i vor Haand og sørge for, at Brænderierne komme ud paa Landet, hvor de bør være. Det kan være, men jeg tror det ikke; jeg tror tværtimod, at det, man her tilsigter, er det sædvanlige, som er det karakteristiske for dette Ministeriums sociale Politik, at skabe Tilstande, hvorved Storindustrien trives, og den mindre forgaar. Det er allerede fremhævet af en æret Taler i Gaar, at gaar denne Sag igennem, saa ville, trods det, at Ministeren nu denne Gang i Modsigelse til forrige Gang, da Loven var for, vil lette Skatten for de mindre Brænderier, disse opluges af de store. Distakten skabte en Sammenslutning af de større Bryggerier. Det er omtrent de samme Folk, der eje Ringen af Spritfabrikkerne; de vare glade ved Skatten paa Ol, fordi de ved en mindre Produktion kunde tjene lige saa meget, hvis de samtidig kunde saa en Skat paa Brændevin, som de nu forlange; da slugte de de mindre Brænderier, og saa staaar denne samme Ring i Spidsen for hele Afabrikationen og hele Spritfabrikationen. Den ærede Minister udtalte, at det gjaldt om at skabe et hjemligt Marked for vort Jordbrug. Ja, det ere vi vist alle enige om, at det vil være af stor Betydning for os, Ulykken er, at Agrarerne ikke have forstaaet at sige det saaledes, at alle forstod det, for saa vilde de have faaet en langt større Tilslutning, end de have faaet. De have tværtimod ogsaa over for denne Sag staaet tvetydige, have aldrig udtalt sig klart. De ere begyndte med en saadan Sætning som den: Vi ville have Støtte for Jordbruget, men vi ville ikke skabe Bjerne. Nu er der et gammelt Ordssprog, som siger, at den, der undstylder sig, anlager sig, og jeg synes dog, at naar Agrarerne komme og sige: Gud bevar os, vi ville ikke gøre eder nogen Fortræd, saa ligger det temmelig nær, at der bag ved ligger: men det kunde dog være, at vi ikke kunne undgaa det — og efter min Mening er det et aldeles fejlagtigt Standpunkt. Thi idet Agrarerne fordre, at der gøres det mest mulige for Jordbrugets Udvikling, som den første og nødvendige Betingelse for hele

den økonomiske Tilværelse her i Landet, burde de være klare over, at blandt de første og vigtigste Hjælpemidler for Landbruget er netop en sund og kraftig Udvikling af Bjerne, en kraftig og dygtig Handelsstand, en udviklet Skibsfart, Haandværk og Industri. Men det maa selvfølgelig være en naturlig og sund Udvikling, som ikke støttes paa denne Maade, Regeringen ønsker, naar den siger: Vi maa skabe et hjemligt Marked og derfor udvikle Industri og Haandværk, og det sker ved, at vi for hvert 100 Pd., de producere, give dem en Mark i Haab om, at de saa nok ville købe for 4 Ø. mere af os igen. Jeg tror ikke, det betaler sig. Det er, som Finansordføreren sagde forleden Dag, det samme som at give sin Sv Hæst. Nej, lad det udvikle sig frit og naturligt, kast alle Skranke væk, saa saa vi nok Lejlighed til at udvikle et hjemligt Marked. Men at fordre, at vi skulle indrette os paa at afsætte alle vore Produkter, vore 80 Millioner Pund eksporteret Smør og tilsvarende Svin og Rødt til det hjemlige Marked, og indlede dette ved at lægge Skranke i Vejen for Udviklingen af Handel, Industri og Skibsfart, det er Modsigelse. Der er kun en af to Maader til at skabe hjemligt Marked paa. Enten, hvis det skal ske i en Fart, maa den ærede Minister straks skabe et Par Millioner Børn og samtidig dermed skaffe sunde Boliger og sunde Livsvilkår for disse Børn og deres Forældre, eller ogsaa maa han ved at rive alle Toldmure og Skranke ned for Udviklingen sørge for en forøget Udvikling af Handel, Skibsfart, Industri og Haandværk.

Den anden Del af det forelagte Lovforslag angaar Tolden paa formalet Korn. Ministeren vil lægge Told paa Hvedemel og støtter sig særlig i dette Punkt til Møllerne i saa Henseende. Ja, de Herrer have jo alle sammen set de Dokumenter, vi have faaet tilsendt nu i Løbet af 4—5—6 Aar fra Møllerne. Vi have faaet dem til alle Landforeninger, vi have faaet dem her i Rigsdagen, og vi have faaet en Forklaring om, at det er rent snavs med Jordbruget, naar man ikke sørger for, at Møllerne kunne gaa. Det er navnlig disse Udtalelser, Ministeren støtter sig til ved sit Forslag til en

Rettelse.

Sp. 2575, L. 1: „Overskudsindførsel“, læs: „Overskudsindførsel“.